

Heibel om herten

tekst Willem H. Smith
beeld Grenspark Maas-Swalm-Nette

In Limburg is ophef over het plan om edelherten in de natuur los te laten. Boeren zetten de haken stevig in het zand.

Krantenkoppen van Duitse media laten er geen misverstand over bestaan: "Fürs Rotwild gab es ein klares "Nein" en "Rothirsch – Nein, Danke!". De artikelen dateren weliswaar van september vorig jaar, maar ir. Harry Kager wil maar gezegd hebben dat ook de oosterburen allerminst zijn ingenomen met het voornemen van Staatsbosbeheer om 25 edelherten uit de Oostvaardersplassen de vrijheid te geven in het Meinweggebied. „Agrariërs aan Duitse en Nederlandse zijde zitten niet te wachten op schade, in geen enkele vorm.“

De beleidsmedewerker faunazaken van de Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (LLTB) verwijst eveneens naar een op 15 augustus 2009 verzonden brief van de minister van Natuurbescherming en Landbouw

in Noord-Rijnland-Westfalen, waarin deze boeren op het hart drukt dat in het Duitse deel van het zogeheten Grenspark Maas-Swalm-Nette elk hert in de vrije wildbaan „ongewenst“ is.

Kager: „Het kan toch niet zo zijn dat deze op landbouwgronden ongewenste dieren worden afgeschoten zodra ze de grens passeren? Ook om die reden zou het ons verbazen als de Nederlandse minister het verzoek van Staatsbosbeheer honoreerde. Gezien het duidelijke "nein" vraagt de LLTB zich af of verdere discussie nog nodig is.“ De reactie van de Duitse bewindsman is logisch, laat drs. Philip Bossenbroek van Staatsbosbeheer weten. „In Duitsland is immers nog geen formeel verzoek tot herintroductie ingediend. Het huidige beleid wordt dus gewoon nog toegepast.“

Tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw leefde het edelhert in Limburg. Spontane terugkeer is vrijwel uitgesloten, meent Bossenbroek, die zich onder meer bezighoudt met groene gebiedsontwikkeling. „Snelwegen, rivieren, kanalen, steden en dorpen blokkeren een kolonisatie vanuit bestaande leefgebieden in Duitsland. Door de soort terug te brengen

completeer je opnieuw het ecosysteem, waar op dit moment grote grazers ontbreken.“

Met het Regional Forstamt Niederrhein is er intensief overleg om het hoefdier in het Maas-Swalm-Nette-park een plek te geven. „Het grensoverschrijdende Meinweggebied kwam uit onderzoek als meest geschikt uit de bus.“

Ondanks de tegenstand van de LLTB heeft Staatsbosbeheer er alle vertrouwen in dat Den Haag de vergunning verleent. Bossenbroek verwacht rond de zomer groen licht. „In zowel Nederland als Duitsland is het natuurbeleid erop gericht geïsoleerde leefgebieden en populaties van edelherten met elkaar te verbinden. Door robuuste verbindingen. Wij voeren dat

rijksbeleid uit.“

Gedeputeerde Staten van Limburg staan positief tegenover het experiment, mits zaken met betrekking tot eventuele landbouwschade en verkeersrisico's voldoende zijn geregeld. Bossenbroek benadrukt dat de herintroductie aan alle randvoorwaarden voldoet. „Met wildschade springt Staatsbosbeheer niet lichtvaardig om. Wij beperken de populatie tot één dier per 50 hectare. Bij zo'n gering aantal is schade aan landbouw of bos praktisch uitgesloten en hoeven veehouders ook niet bang te zijn voor veterinaire risico's, zo die zich al zouden voordoen.“

De gevaren voor het verkeer wil de zegsman van Staatsbosbeheer niet bagatelliseren,

al voorziet hij op dat punt evenmin grote problemen. „Edelherten zijn, vanwege hun voorzichtige gedrag, zelden betrokken bij een ongeval. Ze zijn afwachtender dan een ree. Met het instellen van een maximumsnelheid van 60 kilometer per uur op bepaalde wegen sluit je een aanrijding vrijwel uit.“

Voor onverhoopte gevallen van landbouwschade bedacht Staatsbosbeheer zelf een regeling. Bossenbroek: „We willen met agrariërs een overeenkomst afsluiten, waarbij zij niet alleen herten gedogen, maar ook waarnemingen registreren. Daarvoor ontvangen zij een vaste vergoeding. Eventuele schade wordt 100 procent door ons vergoed. En bij kwetsbare teelten betalen wij desgewenst

een hertenwerend raster.“

Staatsbosbeheer onderzoekt momenteel de ontwikkelde oogdoogovereenkomst niet in strijd is met Brusselse staats-

„Boeren in Limburg bang voor iets wat niet zal gebeuren“

steunregels. „Zo nodig passen we de regeling daarop aan.“

Bossenbroek vindt het onbegrijpelijk dat de belangenorganisatie voor agrariërs zo de haken in het zand zet. „Herten kunnen schade veroorzaken, maar de LLTB is bang voor iets wat niet zal gebeuren. Pure koudwatervrees. De herten zullen de belevingswaarde van deze regio vergroten en zorgen daardoor voor een economische meerwaarde. De recreatiesector zal daar zeker door aantrekken, maar ook boeren kunnen daarvan profiteren.“

Gezond zaad behoeft geen bestrijding

tekst Noor de Graaf
beeld RD

Wat is leuker, ook voor kinderen, dan zelf zaad in de grond te strooien en daarna plantjes te zien opkomen? Maar welk zaad gebruik je?

Je kunt zaaien in een grote bloempot of een bakje binnenshuis, maar ook in een hoekje van de tuin. Voor wie een kleine tuin heeft, lijkt het niet zinvol om zelf plantjes te kweken, maar toch is zaaien een uitdagende. De plantjes die je overhebt kun je altijd wel aan iemand kwijt of je ruilt ze voor andere.

Ben je gewend zelf te zaaien, dan is het kiezen van de juiste rassen vaak een opgaaf. Ieder

jaar noteren welke rassen je gekozen hebt en daar later bij schrijven wat je ervaringen zijn, helpt enorm, zeker als het over groente gaat. Hoe was de groei, traden er ziekteproblemen op, waren de smaak en de kleur goed, was het ras geschikt voor die diepvries? Als je het niet opschrijft, weet je het na twee jaar niet meer.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen verdient geen aanbeveling en daarom is het belangrijk om bij het kiezen van een ras te letten op ziektegevoeligheid.

Zelf groente telen wil niet zeggen dat het dan dus ook gezonde groente is. Daarvoor moet je het gebruik van bestrijdingsmiddelen en kunstmest nalaten, maar wel beginnen met zaad van rassen die weinig gevoelig zijn voor ziekten en

Zelf bloemen of groente zaaien is vooral voor kinderen een leuke bezigheid en het kan eigenlijk overal.

plagen. Biologisch geteelde zaden worden niet met een gewasbeschermingsmiddel ontsmet en dragen een Eko-keurmerk.

Ze zijn verkrijgbaar bij natuurwinkels en sommige verkooppunten ruimen er plaats voor in. Of bij de zaadbedrijven zelf,

bijvoorbeeld bij biologisch zaadbedrijf De Bolster uit Epe.

De eigenaars Albert en Frank van Vosselman laten desgevraagd weten hun rassen niet te testen op resistentie tegen ziekten en plagen. Maar rassen die gevoelig zijn, leveren bij de biologische zaadteelt problemen op en worden vervolgens wel uit productie genomen. Het sortiment van de Van Vosselmans bestaat grotendeels uit sterke, oude rassen. Bij de veredeling legt De Bolster zich toe op rassen die bij een laag voedingsniveau geteeld kunnen worden.

De grote zaadbedrijven richten zich in hoofdzaak op beroeps-tuinders, die onder grotendeels gecontroleerde condities telen. Zij beschermen hun hybride rassen, waardoor deze niet voor kleingebruikers verkrijgbaar

zijn, of pas na jaren.

De Bolster heeft nieuwe rassen van pompoen, tuinboon en rucola ontwikkeld en in de handel gebracht. Van het pompoenzaad is de groei-kracht verbeterd, worden de vruchten kleiner en zijn ze goed te bewaren. De biologische teelt van pompoenen is belangrijk omdat er veel vruchten gebruikt worden voor babyvoeding.

Verder kom je bij De Bolster zaden tegen van gewassen die in de vergeetheek zaten. Het sortiment biologische bloemzaden is omvangrijk, maar hybride rassen van veel geteelde eenjarige planten ontbreken. Deze vind je vaak niet in kleinverpakking, ook niet bij andere zaadfirma's.

>>bolster.eu

milieumeter

tekst Gerco Verdouw

Nicolien van Vroonhoven-Kok
Tweede Kamerlid voor het CDA,
woensdag gekozen in de gemeenteraad van Den Haag.

Auto of openbaar vervoer?

„Ik gebruik wekelijks het openbaar vervoer, vooral op de langere afstanden. Ik vind het ook prettig, maar eerlijk gezegd gebruik ik door de combinatie werk, zorgtaken en een gezin met vier kleintjes ook geregeld de auto. Als Kamerlid moet je soms op drie plekken tegelijkertijd zijn. En wil je dan op de terugweg ook nog even langs de supermarkt, de stomerij, of een van de kinderen van de voetbal halen, dan is de auto wel een uitkomst.“

Vliegtuig of hogesnelheidstrein?

„Hsl, dat lijkt me logisch.“

Gloeilampen of spaarlampen?

„Op dit moment half-half, gloeilampen die kapot gaan worden thuis vervangen door spaarlampen. Ik baal er wel van dat fabrikanten van spaarlampen de kwaliteit van het licht bewust zo slecht en kil laten. Ze geven echt een andere sfeer.“

Groene of grijze stroom?

„Geen flauw idee, ik heb al jaren hetzelfde energiecontract. Ik heb nooit de tijd genomen dat eens goed onder de loep te nemen. Goed punt!“

Douche of ligbad?

„Douche, ik gun me niet de tijd voor een lui bad. Mijn kinderen gaan regelmatig (met z'n vieren tegelijk) in bad. Vinden ze gezellig. Maar het bad mag dan niet te vol.“

Een boodschap 1 kilometer verderop. Op de fiets?

„Met de bakfiets.“

Rentmeesterschap. Wat betekent dat voor u?

„Rentmeesterschap is een van de vier pijlers van het CDA. Met rentmeesterschap bedoelen we: de aarde is niet van ons, we hebben de aarde te leen van God. Daarom moeten we de aarde goed achterlaten voor volgende generaties. Daarbij horen ook de mensen, dieren en planten die er wonen.“

citaat

„Voedsel maken we langer houdbaar. Maar God schiep niet voor niets verse producten.“

Simone de Vries, van bioerderij De Eemlandhoeve (Eva)

nieuws

Elke winter vallen de vele molshopen op, maar slechts weinig mensen zien de gravende 'boosdoeners' in levenden lijve. De Zoogdiervereeniging probeert alle zoogdieren van Nederland in kaart te brengen. Ook de bekendste en beruchtste bodembewoner. Vandaar dat iedereen wordt opgeroepen elke aarden bult in tuinen en weilanden, maar ook in stadsparken en middenbermen, op de website zoogdiertlas.nl te melden. Geef gerust ook andere dieren aan.

kalender

Zomerslaap

Dat er dieren en planten in winterslaap gaan, weet iedereen. Dat er ook zomerslapers zijn is minder bekend. Het speenkruid is zo'n plant. Deze lentebode bij uitstek, die de komende dagen met zijn gele bloemetjes de bosbodem bedekt en bij ons het verlangen naar meer lente, ja naar de zomer zelf, wakker roept, is in april, mei alweer verdord en verdwenen. Als een slaapdronk wakker die zijn werk heeft gedaan duikt ze onder, om in de gedaante van tientallen knolletjes het volgend voorjaar af te wachten. Is het vreemd dat dit plantje vooral door die knolletjes bekend is? Vrouwen zagen er speentjes in; mannen wisten het zeker: dit zijn de testikels van mollen en daarom spraken ze van mollenklotjes. Met al die namen zaten ze in de buurt, maar toch ernst. Deze holbewoner is in de lente immers het nieuwe leven zelf.

>>refdag.nl/groen voor meer 'groene' artikelen.